

Utbildningsinspektion i Blombackaskolan och Brolundaskolan, grundskola och förskoleklass årskurs 1–9 respektive 1–3, samt särskola

UTBILDNINGINSPEKTIONENS SYFTE

Skolverkets utbildningsinspektion skall bidra till kvalitetsförbättring genom att bedöma hur verksamheterna arbetar i riktning mot de nationella målen för förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg, barn- och ungdomsutbildning och vuxenutbildning. En väsentlig del i inspektionen är att granska kvalitetsarbetet och förmågan att utveckla den egna verksamheten.

Inspektionens inriktning

Inspektionsutredningen har inriktats mot sju områden. De är särskilt väsentliga för att säkra att alla barn, elever och vuxenstuderande får den omsorg och utbildning som de har rätt till enligt nationella bestämmelser. De sju områdena, som granskats utifrån flera olika aspekter och frågeställningar, är:

Resultaten:

1. Kunskaper, utveckling och lärande

Verksamheten:

2. Arbetsmiljö och delaktighet
3. Pedagogisk verksamhet och undervisning
4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Förutsättningarna:

5. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning
6. Resurser

I denna rapport behandlas i första hand förhållanden som avviker positivt eller negativt från vad som förväntas i fråga om utbildningskvaliteten enligt de nationella bestämmelserna. Några aspekter behandlas dock i alla aktuella verksamheter, nämligen kvalitetsarbetet, rektorsfunktionen, personalens kompetens, läromedel och utrustning, likvärdiga möjligheter vid funktionsnedsättning, stödinsatser, arbetet med övergripande hälsomål i läroplanerna, bedömning av lärandet och betygssättningen. En helhetsbedömning och motiveringar till bedömningarna görs inom varje granskningsområde.

Bedömningarna av kvaliteten och av hur väl verksamheten uppfyller statens krav görs utifrån läroplaner och författningar i övrigt. Inspektörernas sakkunskap och erfarenheter av jämförbara verksamheter är också betydelsefulla. Analyserna av den insamlade informationen syftar till att klargöra om de lokala lösningarna och systemen fungerar väl. Rapporten avslutas med en sammanfattande bedömning som utgör underlag för Skolverkets beslut angående förbättrings- och kritikområden.

Genomförandet av inspektionen i Blombackaskolan/Brolundaskolan

Skolverket sände den 16 december 2004 skriftlig information till kommunen om att verksamheten skulle inspekteras och om inspektionens syfte och genomförande. Inspektörsteamet med ansvar för inspektionen i Blombackaskolan och Brolundaskolan har bestått av undervisningsrådet Mats Peterson samt experten Jimmy Söderström. Besök i Blombackaskolan inleddes den 30 augusti 2005 och avslutades den 2 september 2005. Besök i Brolundaskolan genomfördes den 13 september 2005.

Denna skriftliga rapport kompletteras med muntlig återrapportering av de ansvariga inspektörerna. Skolverket följer därefter upp eventuella krav på åtgärder som riktas till huvudmannen och vilka effekter i övrigt som utbildningsinspektionen leder till. Tidpunkter för uppföljningen framgår av Skolverkets beslut.

Underlag

Underlaget till denna rapport består av dels dokument från kommunen och Blombackaskolan/Brolundaskolan, dels den information som samlats in vid observationer, intervjuer och samtal under besöket. Rapporten grundar sig också på annan information om kommunen och skolan som finns i Skolverkets nationella uppföljningssystem eller finns publicerat på annat sätt.

I Blombackaskolan/Brolundaskolan genomfördes formella intervjuer med rektor, lärare och annan personal, elevvårdspersonal, elever samt föräldrar. Lektioner besöktes. Under besöket fördes också informella samtal med personal och elever.

Nämns inte särskolan eller Brolundaskolan specifikt är beskrivna förhållanden desamma/snarlikt som för Blombackaskolan.

Beskrivning av skolan/rektorsområdet

Blombackaskolan årskurs 1–9	Antal barn/elever
Skolbarnsomsorg	81
Förskoleklass	25
Grundskola	708
Särskola (träningsskola)	13

Brolundaskolan årskurs 1–3	Antal barn/elever
Förskoleklass	26
Grundskola	95

Uppgifterna är skolans egna från augusti 2005.

Utbildningen vid Blombackaskolan omfattar förskoleklass till och med årskurs nio samt träningsskola årskurs 6–10. Träningsskoleeleverna är samlade i två klasser. Blombackaskolans personal arbetar i ett arbetslag för förskoleklass t.o.m. årskurs 3, ett arbetslag för årskurs 4–6 och fyra arbetslag för årskurs 7–9 varav ett har en ”engelskprofil”. Träningsskolans personal utgör ett eget arbetslag. I anslutning till skolan finns fritidshem. Alla dessa verksamheter har granskats inom ramen för inspektionen, men fritidshemmets verksamhets beskrivs enbart i kommunrapporten.

Utbildningen vid Brolundaskolan omfattar förskoleklass till och med årskurs 3 och verksamheten är organiserad i ett arbetslag. I anslutning till skolan finns ett fritidshem som inte har granskats inom ramen för inspektionen. I årskurserna 1–3 sker undervisningen åldersblandat.

Nuvarande rektor har arbetat på skolan sedan augusti 2004.

Bedömning

1. Kunskaper, utveckling och lärande

Inom detta område granskas dels skolans resultat av det pedagogiska arbetet, dels skolans resultat av arbetet för att främja vårt samhälles demokratiska värderingar och att utveckla normer och värden enligt läroplanens mål.

Kommunens statistik för 2004 avseende andelen elever som nått målen i de nationella ämnesproven i årskurs 5 visar att 91,5 procent av eleverna har nått målen i matematik, 93,2 procent i svenska och 89,8 procent i engelska. I samtliga tre ämnen har skolan bättre resultat än snittet i kommunen. Rektorn och personal uppger dock att resultaten i matematik år 2005 är sämre än tidigare, men inspektionen visar att skolan vidtagit åtgärder för att ge eleverna stöd. I de nationella proven i årskurs 9 år 2004 nådde 69 procent målen i matematik, 75,9 procent i svenska delprov A, 87,1 procent i delprov B och 85,3 procent i delprov C samt 87,1 procent i engelska delprov A, 77,6 procent i delprov B och 81,9 procent i delprov C. I jämförelse med kommunsnittet ligger skolan över detta i två prov, lika i ett och under i fyra.

Från den officiella betygsstatistiken för årskurs 9 år 2004 kan utläsas att andelen som nått målen varierar mellan 85,8 procent för idrott och hälsa till 100 procent för modersmål. Av statistiken framgår vidare att det är stora skillnader i resultat mellan pojkar och flickor främst i ämnena matematik, musik och slöjd. Av SALSA (Skolverkets Arbetsverktyg för Lokala SambandsAnalyser där faktiskt betygsresultat jämförs med ett modellberäknat värde) framgår att skolans faktiska resultat är bättre än det modellberäknade. År 2003 var 87,5 procent av eleverna i årskurs 9 behöriga att söka nationella program på gymnasieskolan, vilket är något bättre än i kommunen totalt men sämre än för riket. Även meritvärdet är något bättre än i kommunen totalt år 2003, men sämre än för riket.

För andra årskurser än ovan redovisade och för träningsskolan finns på skolan ingen övergripande statistik eller uppföljning av kunskapsresultaten. Av intervjuer på träningsskolan framgår dock att de flesta anser att elevernas kunskapsresultat är goda.

Skolorna bör bättre följa upp och analysera elevernas kunskapsresultat, även skillnaderna mellan pojkar och flickor, på skolövergripande nivå. Trots att skolorna i vissa fall uppnår bättre resultat än förväntat för skolor med liknande förutsättningar är det angeläget att man arbetar för att ytterligare förbättra resultaten.

När det gäller elevernas kunskaper om målen för utbildningen, bl.a. betygskriterier, kursplanemål och läroplansmål visar observationer och intervjuer att dessa varierar mycket. De äldre eleverna har vissa kunskaper om betygskriterier och de flesta elever har kännedom om de mål de personligen har, men inte målen i övrigt. För att elever och vårdnadshavare, som läroplanen anger, skall ges förutsättningar för inflytande och påverkan krävs också att skolan bättre delger eleverna målen för utbildningen.

I skolornas gemensamma kvalitetsredovisning för 2004 skrivs att "personalen konstaterar att måluppfyllelsen är 100 procent avseende att eleverna upplever att lärarna känner dem, deras förutsättningar och behov", samt "att eleverna känner sig trygga". För Blombackaskolan finns en trivselenkät för år 2004 som avser elever i årskurs 3–6. Trivselen är förhållandevis bra enligt enkäten men resultatet är något sämre vad gäller elevernas möjlighet att påverka undervisningens utformning. Av observationer och intervjuer framgår samstämmigt att elevernas trivsel och trygghet ökat under de senaste åren, men samtidigt framgår att en del elever inte upplever att de är trygga och att de känner sig hotade av äldre elever om de "rår säga fel saker".

På Brolundaskolan är enkätresultaten något bättre, med undantag av inflytandemöjligheten. Inspektionen visar att eleverna i allmänhet är trygga och att de trivs. Uppstår kränkningar uppges personalen agera direkt.

I läroplanen för det obligatoriska skolväsendet (Lpo 94) uttrycks att "de demokratiska principerna att kunna påverka, ta ansvar och vara delaktig, skall omfatta alla elever", och att eleverna skall få "ett reellt inflytande på utbildningens utformning".

Inspektionen visar att skolorna arbetar med klassråd där eleverna har möjlighet att framföra olika synpunkter. Elevinflytandet i klassråden är dock varierande beroende på vem som är lärare. Eleverna upplever vidare att det är bra att ett elevråd finns på vardera skolan, att de lyckats påverka en del genom detta men att inflytandet genom rådet på Blombackaskolan inte är så stort och att arbetet i detsamma är mycket lärarstyrkt. Likaså är elevinflytandet över undervisningen lärarberoende och enligt utsagor inte speciellt stort, framförallt på Blombackaskolan. Den ovan refererade enkäten visar på liknande resultat.

På träningsskolan har inte trivsel och trygghet mätts. Observationer och samstämmiga intervjuer visar dock att eleverna är mycket trygga och trivs bra på skolan. Inspektionen visar vidare att inflytandet för eleverna varierar även om personalen uppger att de arbetar med detta dagligen.

Eleverna uppvisar varierande lust att lära och tar i varierande utsträckning ansvar för sina studier, kamrater och skola. Inspektörerna träffade elever som är motiverade och tar ansvar men stötte i många fall på motsatta förhållanden. Framförallt de yngre eleverna och särskoleeleverna visade ansvar och lust att lära.

Inspektörerna bedömer att det är bra att eleverna trivs bättre och känner sig tryggare än för ett par år sen, men att det är viktigt att framförallt Blombackaskolan ytterligare förbättrar resultatet i dessa avseenden. Vidare är det viktigt att skolorna förstärker elevinflytandet på olika sätt och arbetar med att öka elevernas ansvarstagande t.ex. avseende skolmiljön och sina studier. I detta sammanhang vill även inspektörerna påpeka att de äldre elevernas språkbruk gentemot varandra bör förbättras.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att det är bra att trygghet och trivsel förbättrats men att det bör förbättras ytterligare liksom elevinflytandet och elevernas ansvartagande i olika avseenden. Vidare bör kunskapsresultaten förbättras liksom uppföljningen och analysen av dessa på en övergripande nivå. Elevernas kännedom om målen för utbildningen för förbättras.

2. Arbetsmiljö och delaktighet

Inom detta område granskas hur man i verksamheten arbetar för en god miljö och för att förebygga kränkningar och ge möjlighet till delaktighet och samverkan.

Både i skollagen och i läroplanen uttrycks tydligt att alla som arbetar i skolan skall verka för att främja aktning för varje människas egenvärde och respekt för vår gemensamma miljö. Särskilt skall den som verkar inom skolan främja jämställdhet samt aktivt motverka alla former av kränkande behandling såsom mobbning och rasistiska beteenden.

I skolornas gemensamma kvalitetsredovisning för 2004 uppger rektorn att skolans vision är väl förankrad. Visionen innebär att lusten att lära finns i centrum, vuxna och barn lär av varandra och möter varandra med ärlighet och respekt. Enkäter används för att mäta elevernas trygghet och trivsel. Alla på skolan sägs vidare ha ett gemensamt ansvar för att skapa trygghet. På skolorna har också under år 2004/05 flera projekt startats för att underlätta detta arbete. Bl.a. har de lägre årskurserna på Blombackaskolan arbetat med ÄRTA (ärlighet, respekt, trygghet och ansvar). Skolan har även haft Non Fighting Generation och SL på besök och diskuterat våld och skadegörelse. Skadegörelse och klotter har också minskat markant under år 04/05. Skolorna har ordningsregler som elever och föräldrar får skriva på i början av varje årskurs. Vidare arbetar de lägre åren med kamratstödjare för att bl.a. underlätta upptäckten av kränkningar. Sedan något år tillbaka har skolorna ett handlingsprogram mot kränkande behandling som bl.a. beskriver förebyggande arbete, åtgärder vid kränkningar och skolans trygghets-/mobbingsgrupp. Programmet bör dock utvidgas till att omfatta åtgärder om en vuxen kränker någon elev. Personalen på Brolundaskolan uppger dock att de inte arbetar med detta program.

Eleverna på Blombackaskolan uppger att de inte alltid ingriper om någon blir kränkt och att lärarna inte heller alltid gör det. De ordningsregler skolan sätter upp följs inte alltid av eleverna och inte heller alltid av alla lärare. Vid inspektionstillfället fanns flera elever i korridorerna under lektionstid fastän de inte arbetade med några uppgifter. Som nämdes under område 1 har tryggheten och respekten ökat på skolan under de senare åren, men trots detta och trots de åtgärder som vidtagits bedömer inspektörerna att arbetet ytterligare bör utvecklas framförallt avseende de äldre eleverna. Personalen på framförallt Blomback-

askolan bör fördjupa diskussionerna om de fyra begrepp som beskrevs ovan (ÄRTA) eftersom eleverna uppger att de inte vet vad dessa innebär och vad lärarna avser. Inspektörerna bedömer det som angeläget att detta arbete fortskrider, samordnas och utvecklas ytterligare. På Brolundaskolan, liksom på träningsskolan, upplever elever, personal och föräldrar att ordningsregler följs av såväl elever som personal.

I läroplanen anges att elevernas kunskapsmässiga och sociala utveckling förutsätter att de tar ett allt större ansvar för det egna arbetet och för skolmiljön, samt att de får ett reellt inflytande på utbildningens utformning. Läraren skall bl.a. se till att alla elever får ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll, att inflytandet ökar med stigande ålder och mognad samt tillsammans med eleverna planera och utvärdera undervisningen.

I kvalitetsredovisningen för 2004 uppges att Blombackaskolan bland eleverna i årskurs 7–9 startat en utvecklingsgrupp i syfte att under 2005 hitta former och aktiviteter för att öka deras inflytande. Lärarna på bägge skolorna hanterar dock klassråden på olika sätt, liksom elevernas inflytande över undervisningen och inspektörerna får uppfattningen att lärarna inte har diskuterat med eleverna vad som avses med elevdemokrati och elevinflytande. Personalen, inkl särskolepersonalen, bör inbördes och tillsammans med eleverna diskutera och fastställa vad man avser med detta. Vidare bör skolan skapa en strategi för hur inflytandet kan utvecklas. Inte minst med tanke på att nationella och kommunala mål ställer krav på detta.

På skolorna upplevs samarbetet med föräldrarna som gott.

Skolorna bedriver, i enlighet med läroplanens krav, även ett aktivt hälsoarbete och skolan har deltagit i Huddinge kommuns s.k. STOPP-projekt för årskurs 1–3 på Blombackaskolan för att öka elevernas fysiska aktivitet och förbättra kostvanorna. Under 2005 utökas arbetet till att även omfatta årskurs 4–6. Skolcafeterians utbud har även setts över nyligen för att erbjuda ett nyttigare sortiment. Även på Brolundaskolan arbetar man aktivt med rörelse och kost även om man inte deltagit i STOPP-projektet.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolorna vidtagit en hel del åtgärder för att förbättra elevernas trivsel och trygghet, för att öka elevinflytandet och utveckla föräldrasamarbetet. Skolorna bör dock systematisera detta arbete ytterligare och skapa en enhetligare syn på vad som avses med begrepp som t.ex. ärlighet och respekt liksom begreppen elevdemokrati och elevinflytande. Programmet mot kränkande behandling bör användas av bägge skolorna och kompletteras med ett vuxen - elevperspektiv.

3. Pedagogisk verksamhet och undervisning

Inom detta område granskas hur skolan arbetar för att nå läroplanens och kursplanernas mål samt hur man anpassar arbetet till elevernas olika behov.

Personalen i 7-9-arbetslagen har i respektive arbetslag och även ämnesövergripande diskuterat de nationella kursplanerna i alla ämnen liksom bedömningsfrågor i olika avseenden. Även de andra arbetslagen har i respektive lag diskuterat de nationella kursplanerna. Kursplanerna för årskurs 7 finns i en speciell

folder och betygskriterier för årskurs 8 och 9 i en annan. Mellan arbetslagen sker i viss utsträckning diskussioner om kursplane- och läroplansmål.

Inspektörerna såg exempel på undervisning i mindre och större grupper, undervisning i klassrum och enskilt arbete utanför klassrummen. I de olika arbetslagen diskuteras undervisningsformer mellan kollegor och gemensamt i respektive arbetslag. Däremot diskuteras detta i mycket begränsad omfattning mellan arbetslagen. Trots att inspektörerna såg exempel på flexibilitet i undervisningen, t.ex. i arbetslag 4–6 där en s.k. ”utomhuspedagog” anställts, finns det skäl för personalen gemensamt, inom och mellan arbetslagen, att ytterligare diskutera vilka undervisningsmetoder som leder till att eleverna uppnår målen, känner lust att lära och tar ansvar (jfr område1). I detta arbete bör man även fokusera på genusperspektivet eftersom kunskapsresultaten skiljer sig åt en del mellan eleverna i detta avseende.

Av intervjuerna framgår att lärarna gör mycket olika när man utvärderar sin undervisning och i vilken omfattning man gör det tillsammans med eleverna. På skolorna bör man diskutera hur man tillsammans med eleverna utvärderar undervisningen eftersom det inte finns någon strategi i detta avseende.

På skolorna har elever och föräldrar goda kunskaper, genom bland annat utvecklingssamtalen, om var eleverna befinner sig kunskapsmässigt och socialt. Både lärare och elever uppger dock att de skriftliga underlag som fylls i inför utvecklingssamtalen bör utvecklas så att de bättre beskriver elevernas utveckling i förhållande till kursplanemålen. En bedömning som inspektörerna delar inte minst med tanke på att några elever på Blombackaskolan uppgav att det inte förstår varför de fått ett visst betyg.

På skolorna finns skriftliga rutiner för hantering av elevers stödbehov när tillräckligt stöd inte kan ges inom ramen för klassen. Skolorna fäster stor vikt vid detta och under året har bl.a. skapats ett speciallärarteam som skall stötta lärarna vid olika typer av stödbehov hos eleverna. Vidare har man startat en arbetslagsövergripande grupp (BIBAS) för att hitta bättre sätt att ge elever stöd. Skolorna, inkl. träningsskolan, använder sig av individuella studieplaner för alla elever och åtgärdsprogram för elever i behov av särskilt stöd. Utifrån upprättade åtgärdsprogram erhåller eleverna också stöd i olika avseenden. Skolledning och lärare uppger att eleverna i den s.k. studiegården, där tillfälligt stöd ges av speciallärare fungerar väl. Omfattningen på det stöd som ges till eleverna varierar dock och det ges främst i matematik, engelska och svenska. Alla intervjuade är överens om att elever i behov av särskilt stöd identifieras men är på framförallt Blombackaskolan osäkra på om stöd ges i tillräcklig omfattning framförallt i andra ämnen än tidigare nämnda.

Blombackaskolan har två särskilda undervisningsgrupper för elever i årskurs 7 till 9. Inspektörerna konstaterar att det finns brister i skolans kunskap om de bestämmelser som reglerar särskilda undervisningsgrupper, t.ex. har inte beslut om placering i dessa fattats.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolornas pedagogiska verksamhet i flera avseende är bra, t.ex. vad gäller identifiering av stödbehov hos eleverna. I några avseenden finns behov av förbättringar; fortsatt diskussion och konkretisering av kursplanemål främst mellan arbetslagen, utvärdering av

undervisningen och diskussion om vilka undervisningsformer/metoder som lämpar sig bäst för att bidra till att eleverna når målen och känner lust att lära. Vidare bör man analysera behovet av stöd i andra ämnen än svenska, matematik och engelska. Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp måste formaliseras i enlighet med författningskraven.

4. Styrning, ledning och kvalitetsarbete

Inom detta område granskas om skolan har en ledning enligt de nationella bestämmelserna, hur denna fungerar i praktiken och om det finns system för att förbättra kvaliteten i utbildningen.

Skolledningen och personalen uppger att man under det senaste året fokuserat mycket på de äldre eleverna för att förstärka trivsel och trygghet på skolan. Därav har man inte alltid haft möjlighet att fokusera andra områden i tillräcklig omfattning. I skolornas gemensamma kvalitetsredovisning för 2004 beskrivs detta och rektorn uppger bl.a. att man inte lagt ned tillräcklig tid på utvärdering av verksamheten och ”därför finns brister i redovisningen och arbetsplanen för 2005”.

I kvalitetsredovisningen för 2004 nämns, liksom för alla Södertäljes skolor, att prioriterade områden är språkutveckling, natur och teknik, hälsa och demokrati. Därutöver har enheten egna prioriterade områden; alla visar varandra respekt och det ges möjlighet till lärande. I kvalitetsredovisningen för 2004 står att ingen analys har gjorts av kommunens prioriterade områden ”p.g.a. redovisade orsaker”. Det egna prioriterade området har dock följts upp och åtgärder för utveckling finns presenterade. Skolornas kvalitetsredovisning lever inte upp till de krav som förordningen om kvalitetsredovisning ställer eftersom inga egentliga resultat redovisas i denna.

Det finns en arbetsplan för 2005. Arbetsplanen innehåller bl.a. en s.k. SWOT-analys med bedömning av starka och svaga sidor, kännetecken för skolan, vision samt de kommungemensamma och enhetsspecifika mål som nämns nedan under kvalitetsredovisning.

I övrigt har inspektionen visat att skolan följer upp verksamheten muntligt, bl.a. i den s.k. utvecklingsgruppen som består av rektorn, biträdande rektorn och arbetslagsledare/utvecklingsledare. Arbetslagen skriver även vissa uppföljningar utifrån arbetsplanen. Inspektörerna bedömer dock att skolornas uppföljning och utvärdering av verksamheten, inklusive träningsskolans, bör utvecklas utifrån de nationella målen, t.ex. avseende kunskapsresultaten i de lägre åren och ur ett genusperspektiv.

Inspektörerna bedömer att rektorn är förtrogen med den verksamhet han leder. Inspektionen visar att skolledningen tar ett pedagogiskt ansvar för verksamheten genom att bl.a. initiera olika typer av utvecklingsprojekt. Personalen på bägge skolorna upplever skolledningens arbete som positivt och att styrning och ledning förbättrats det senaste året. Den pedagogiska ledningen bör dock stärkas så att det ges förutsättningar för att skapa gemensamma strategier för hur t.ex. elevinflytande, utvärdering av undervisning och konkretisering av kursplaner skall hanteras. Uppföljningen av träningsskolans verksamhet bör även utvecklas.

Rektorn uppger att förvaltningen inte har efterfrågat några resultat utöver kvalitetsredovisningen. Samarbete har dock under 2005 förbättrats enligt rektorn och en dialog kring resultat börjar ta sin form.

Sammanfattningsvis visar inspektionen att skolans styrning, ledning och kvalitetsarbete i flera avseenden är bra. Arbetet leder till utveckling och samtliga intervjuade uppger att styrning och ledning blivit bättre under 2005. Rektorns pedagogiska ledning bör dock utvecklas för att förstärka ett gemensamt synsätt i hela skolan inom flera områden. Den uppföljning och utvärdering som görs på skolorna bör tydligare dokumenteras och kvalitetsredovisningen måste utvecklas så att den innehåller alla de delar författningarna ställer krav på.

5. Tillgång till omsorg, pedagogisk verksamhet och utbildning

Inom detta område granskas om det finns tillgång till utbildning i den omfattning och med den valfrihet som anges i de statliga bestämmelserna.

Rektorn uppger att man på skolorna har kontroll av att grundskolans och träningsskolans timplaner följs.

Föräldrar och elever är nöjda med skolornas övergripande information till föräldrar och elever. Skolornas hemsidor kan dock med fördel utvecklas informationsmässigt eftersom man skriver att det är skolornas ansikte utåt.

På Blombackaskolan har ett arbetslag engelsk profil. För att få studera i det arbetslaget deltar eleverna i bl.a. en skriftlig test för att utröna om de passar för inriktningen. Enligt skolledning och personal nekades ingen som vill studera på profilen detta och de uppger att flera elever som inte klarat testen så bra har provat inriktningen. Inspektörerna bedömer att skolan bör bli tydligare med att testen inte är avgörande för elevernas möjlighet att studera på profilen.

Svenska som andraspråk och modersmål ges i enlighet med författningarnas krav. Detsamma gäller språkval och elevens val, förutom på träningsskolan där elevens val inte erbjuds eleverna.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att tillgången till utbildning är god men att elevens val måste erbjudas på träningsskolan. Vidare bör informationen om skolans engelska profil förtydligas avseende elevtester.

6. Resurser

Inom detta område granskas skollagens krav på personalens kompetens, tillgång till ändamålsenliga lokaler, läromedel och annan utrustning som behövs för en tidsenlig utbildning.

Enligt skollagen är kommuner skyldiga att för undervisningen använda lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva. Av Skolverkets statistik för 2004 framgår att alla lärare på Brolundaskolan är lärarutbildade. På Blombackaskolan har 4,4 lärare per 100 elever av skolans totalt 7,3 lärare per 100 elever lärarutbildning, d.v.s. drygt 60 procent. Enligt skolledningen är andelen betydligt högre än så och uppger att 51 av 61 lärare på skolorna är utbildade, d.v.s. drygt 83 procent. Vidare uppger skolledningen att man arbetar aktivt med att rekrytera lärare med ”formell behörighet”. Av de lärare som har lärarutbildning är det en del lärare som undervisar i ämnen som

de inte har avsedd utbildning för. Skolledning ger exempel på hur man försöker möta detta genom att t.ex. ge kompetensutveckling i matematik inom ett arbetslag. På träningsskolan finns fem anställda personer på 13 elever. En av dessa är utbildad lärare och en utbildad förskollärare. Förskolläraren utbildar sig för närvarande till specialpedagog. Träningsskolan har tillgång till skolans speciallärarteam.

I kvalitetsredovisningen för 2004 uppges att skolorna "storsatsat" på kompetensutveckling. Ett par områden som fokuseras är elever i behov av särskilt stöd och portfolio. Inspektionen visar att all personal på skolorna erbjuds kompetensutveckling, t.ex. har ett arbetslag satsat på kompetensutveckling i matematik med anledning av att eleverna under 2005 nått sämre resultat än tidigare i de nationella proven i årskurs 5.

Vad gäller lokaler, läromedel och utrustning i övrigt uppger samtliga att dessa är ändamålsenliga. Inspektionen visar dock att datorer i mycket olika utsträckning används som en integrerad del i undervisningen. Skolorna bör analysera hur datoranvändningen kan utvecklas.

Sammanfattningsvis bedömer inspektörerna att skolans resurser i flera avseenden är goda men att man bör se över hur datorernas användning i undervisningen kan stärkas.

Sammanfattande bedömning

Inspektörerna bedömer att verksamheten i Blombackaskolan och Brolundaskolan i flera avseenden är av god kvalitet, t.ex. avseende identifieringen av elevernas stödbehov och den pedagogiska utvecklingen i skolorna. Vidare konstaterar inspektörerna att verksamheten tycks ha förbättrats i många avseenden under det senaste året. Det finns dock behov av förbättringsinsatser inom följande områden.

Kunskaper, utveckling och lärande

- Elevernas trygghet och trivsel bör ytterligare förbättras liksom skolornas systematik i detta arbete.
- Kunskapsresultaten bör förbättras liksom system för uppföljning och analyser av dessa på en övergripande nivå.
- Elevernas kunskaper om målen för utbildningen förbättras.
- Elevernas inflytande över undervisningen bör utvecklas liksom elevernas ansvarstagande för sina studier.

Arbetsmiljö och delaktighet

- Skolornas handlingsprogram mot kränkande behandling bör utvidgas med ett vuxen/elev-perspektiv och användas av bägge skolorna.

Pedagogisk verksamhet och undervisning

- Skolan bör analysera om eleverna i grundskolan ges stöd i tillräcklig omfattning i alla ämnen.

- Diskussion och konkretisering av kursplanemål, arbetsmetoder m.m. bör utvecklas ytterligare liksom utvärdering av undervisningen.

Styrning, ledning och kvalitetsarbete

- Rektorn bör arbeta vidare med den pedagogiska ledningen för att stärka skolans gemensamma syn inom flera områden.
- Uppföljning och utvärdering av verksamheten utifrån de nationella målen bör utvecklas.

Tillgång till utbildning

- Informationen om skolans engelska profil bör förtydligas så att det framgår att elevtester inte är avgörande för elevernas möjlighet att studera på profilen.

Resurser

- Skolan bör analysera hur datorer bättre kan integreras i undervisningen.

Det finns också sådana brister i verksamheten att författningarnas krav inte uppfylls. Bristerna inom nedan angivna områden skall snarast åtgärdas.

Pedagogisk verksamhet och undervisning

- Beslut om placering i särskild undervisningsgrupp fattas inte i enlighet med författningskraven (5 kap. 5 § grundskoleförordningen).

Styrning, ledning och kvalitetsarbete

- Skolans kvalitetsredovisning uppfyller inte författningarnas krav (1 § förordningen om kvalitetsredovisning inom skolväsendet m.m. i dess lydelse före den 15 augusti 2005).

Tillgång till utbildning

- Elevens val erbjuds inte på träningsskolan (2 kap. 7-8 och 10 §§ särskoleförordningen).

Datum

Ort

2005-12-01

Stockholm

Mats Peterson

Jimmy Söderström